ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2021/1143

z 12. júla 2021

o vojenskej výcvikovej misii Európskej únie v Mozambiku (EUTM Mozambique)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 42 ods. 4 a článok 43 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rada vo svojich záveroch z 22. apríla 2020 poskytla komplexný rámec pre spoluprácu Únie a členských štátov s Mozambikom a koordináciu s ostatnými zainteresovanými stranami. Rada najmä zdôraznila, že bezpečnostná a humanitárna situácia v provincii Cabo Delgado si vyžaduje naliehavú pozornosť, pričom je potrebné zabezpečiť plné dodržiavanie ľudských práv.

(2) Politický a bezpečnostný výbor (PBV) 30. marca 2021 schválil politický rámec pre krízový prístup v provincii Cabo Delgado a usúdil, že by bolo vhodné prijať opatrenie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) zamerané na výcvik mozambických ozbrojených síl a pomoc týmto silám v kontexte integrovaného prístupu Únie ku kríze v provincii Cabo Delgado.

(3) Prezident Mozambiku listom z 3. júna 2021 privítal nasadenie nevýkonnej misie Únie v rámci SBOP v Mozambiku, ktorá pomôže pri budovaní mozambických obranných a bezpečnostných síl s cieľom účinnejšie reagovať na bezpečnostné a humanitárne riziká v provincii Cabo Delgado.

(4) Rada 28. júna 2021 schválila koncepciu krízového riadenia pre prípadnú vojenskú výcvikovú misiu SBOP v Mozambiku spolu s prípadným opatrením pomoci na poskytovanie iného ako vojenského vybavenie alebo platforiem urečených na použitie smrtiacej sily s cieľom podporiť mozambické ozbrojené sily na účely ich nasadenia v provincii Cabo Delgado. V koncepcii sa zdôraznilo, že táto plánovaná misia SBOP by mala byť jedným z nástrojov integrovaného prístupu Únie ku kríze v provincii Cabo Delgado spolu s podporou budovania mieru, predchádzaním konfliktom a podporou dialógu, humanitárnou pomocou a rozvojovou spoluprácou ako aj podporou programu zameraného na ženy, mier a bezpečnosť. V uvedenej koncepcii sa ďalej zdôraznil politický a strategický cieľ Únie podporovať nasadenie profesionalizovaných mozambických obranných a bezpečnostných síl, čím sa umožní prítomnosť zodpovedných orgánov presadzovania práva s cieľom chrániť civilné obyvateľstvo, a umožniť zodpovedným štátnym štruktúram vrátiť sa do provincie Cabo Delgado a poskytovať služby v celej provincii. Rada v tejto súvislosti berie na vedomie spoločné oznámenie Európskej komisie a vysokého predstaviteľa (VP) o akčnom pláne EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III.

(5) PBV by mal pod vedením Rady a VP vykonávať politickú kontrolu nad vojenskou výcvikovou misiou SBOP v Mozambiku (ďalej len „EUTM Mozambique“), poskytovať jej strategické vedenie a prijímať príslušné rozhodnutia v súlade s článkom 38 tretím odsekom Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“).

(6) Je potrebné prerokovať a uzavrieť medzinárodné dohody týkajúce sa postavenia jednotiek a personálu pod vedením Únie a účasti tretích štátov na EUTM Mozambique.

(7) Podľa článku 41 ods. 2 Zmluvy o EÚ a v súlade s rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ([1]), ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj, prevádzkové výdavky vyplývajúce z tohto rozhodnutia, ktoré majú vojenské alebo obranné dôsledky, majú znášať členské štáty.

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj a zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 (Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14).

(8) V súlade s článkom 5 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), sa Dánsko nezúčastňuje na vypracovaní a vykonávaní rozhodnutí a opatrení Európskej únie s obrannými dôsledkami. Dánsko sa preto nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu a neprispieva na financovanie tejto operácie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Misia

1. Únia vedie vojenskú výcvikovú misiu v Mozambiku (EUTM Mozambique) s cieľom podporiť efektívnejšiu a účinnejšiu reakciu mozambických ozbrojených síl na krízu v provincii Cabo Delgado v súlade s právom v oblasti ľudských práv a medzinárodným humanitárnym právom.

2. Strategickým cieľom misie EUTM Mozambique je podporovať budovanie kapacít jednotiek mozambických ozbrojených síl, ktoré boli vybrané na vytvorenie budúcej jednotky rýchleho nasadenia, aby mohli vybudovať potrebné a udržateľné kapacity na obnovenie bezpečnosti a ochrany v provincii Cabo Delgado.

3. Na tento účel misia EUTM Mozambique:

a) poskytne vybraným jednotkám mozambických ozbrojených síl a ich vedeniu vojenský výcvik vrátane operačnej prípravy, špecializovanú odbornú prípravu a to aj v oblasti boja proti terorizmu a odbornú prípravu a vzdelávanie v oblasti dodržiavania ľudských práv, medzinárodného humanitárneho práva, vrátane ochrany civilného obyvateľstva a v oblasti dodržiavania zásad právneho štátu;

b) podporí rozvoj štruktúr a mechanizmov velenia a riadenia jednotky rýchleho nasadenia, ako je udržateľný operačný cyklus, a vyškolí vedenie jednotky rýchleho nasadenia, aby plnilo svoje povinnosti v súlade so svojím operačným cieľom;

c) v rámci programu výcviku, ak sa vybavenie, ktoré je iným vybavením ako vojenské vybavenie alebo platformy určené na použitie smrtiacej sily, poskytuje prostredníctvom opatrenia pomoci Únie, vyškolí vybrané jednotky tak, aby takéto vybavenie riadne používali a udržiavali;

d) v úzkej koordinácii a konzultácii s mozambickými orgánmi vytvorí cyklus riadenia znalostí s cieľom sledovať správanie vyškolených jednotiek po ich nasadení v provincii Cabo Delgado a posúdiť ich súlad s právom v oblasti ľudských práv a medzinárodným humanitárnym právom.

4. Misia EUTM Mozambique prispeje k situačnému povedomiu Únie o bezpečnostnej situácii v Mozambiku, najmä v provincii Cabo Delgado. Delegácii Únie v Mapute poskytne odborné znalosti a poradenstvo vo vojenských otázkach.

5. Misia EUTM Mozambique koordinuje svoju činnosť s delegáciou Únie v Mapute, Organizáciou Spojených národov (OSN) a mimovládnymi organizáciami prítomnými v Mozambiku, najmä s cieľom vykonávať politiku v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv na podporu misie a zabezpečiť súlad s podporou Únie v iných relevantných oblastiach.

Článok 2

Vymenovanie veliteľa misie EÚ a veliteľa ozbrojených síl misie EÚ

1. Veliteľom misie EUTM Mozambique je riaditeľ útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií (MPCC).

2. Brigádny generál Nuno LEMOS PIRES sa týmto vymenúva za veliteľa ozbrojených síl misie EÚ pre misiu EUTM Mozambique.

Článok 3

Ustanovenie veliteľstva misie

1. MPCC je statická štruktúra velenia a riadenia na vojenskej strategickej úrovni mimo oblasti operácií, ktorá zodpovedá za operačné plánovanie a vedenie misie EUTM Mozambique.

2. Veliteľstvo ozbrojených síl misie EUTM Mozambique sa nachádza v Mozambiku a svoju činnosť vykonáva pod velením veliteľa ozbrojených síl misie EÚ.

3. Pokým MPCC nedosiahne plnú operačnú kapacitu, je jeho súčasťou podporná bunka veliteľstva ozbrojených síl misie, ktorá sa nachádza v Bruseli.

Článok 4

Plánovanie a začatie misie EUTM Mozambique

Rozhodnutie o začatí misie EUTM Mozambique prijíma Rada po schválení plánu misie a pravidiel nasadenia misie EUTM Mozambique.

Článok 5

Politická kontrola a strategické riadenie

1. Politickú kontrolu a strategické riadenie misie EUTM Mozambique vykonáva PBV pod vedením Rady a VP. Rada týmto poveruje PBV prijať príslušné rozhodnutia v súlade s článkom 38 Zmluvy o EÚ. Toto poverenie zahŕňa právomoc meniť dokumenty, ktoré sa týkajú plánovania, vrátane plánu misie a hierarchie velenia. Toto povolenie tiež zahŕňa právomoci prijímať rozhodnutia o vymenovaní nasledujúcich veliteľov ozbrojených síl misie EÚ. Právomoc rozhodovať o cieľoch, rozsahu pôsobnosti a ukončení misie EUTM Mozambique, ako aj o všeobecných podmienkach vykonávania jej úloh, si ponecháva Rada.

2. PBV podáva pravidelne Rade správy.

3. PBV pravidelne dostáva správy o vykonávaní misie EUTM Mozambique od predsedu Vojenského výboru EÚ (VVEÚ). PBV môže v prípade potreby na svoje zasadnutia pozvať veliteľa misie a veliteľa ozbrojených síl misie EÚ.

Článok 6

Vojenské vedenie

1. VVEÚ monitoruje riadny priebeh misie EUTM Mozambique, za vedenie ktorej je zodpovedný veliteľ misie EÚ.

2. VVEÚ dostáva pravidelne od veliteľa misie EÚ správy. VVEÚ môže v prípade potreby pozvať veliteľa misie EÚ a veliteľa ozbrojených síl misie EÚ na svoje zasadnutia.

3. Predseda VVEÚ je hlavnou kontaktnou osobou pre veliteľa misie EÚ.

Článok 7

Jednotnosť reakcie Únie a koordinácia

1. VP zabezpečuje vykonávanie tohto rozhodnutia a tiež jeho jednotnosť s celkovou vonkajšou činnosťou Únie vrátane rozvojových programov Únie a jej humanitárnej pomoci.

2. Bez toho, aby bola dotknutá hierarchia velenia, veliteľovi ozbrojených síl misie EÚ poskytuje usmernenia týkajúce sa miestnej politickej situácie vedúci delegácie Únie v Mozambiku.

3. Misia EUTM Mozambique koordinuje svoje aktivity s bilaterálnymi aktivitami členských štátov v Mozambiku, ako aj inými medzinárodnými aktérmi v regióne, predovšetkým OSN, Africkou úniou (AÚ) a Juhoafrickým rozvojovým spoločenstvom (SADC), s bilaterálnymi aktérmi vrátane Spojených štátov amerických a s kľúčovými regionálnymi aktérmi.

Článok 8

Účasť tretích štátov

1. Bez toho, aby bola dotknutá autonómia rozhodovania Únie a jej jednotný inštitucionálny rámec, a v súlade s príslušnými usmerneniami Európskej rady sa môžu tretie štáty vyzvať, aby sa zúčastnili misie EUTM Mozambique.

2. Rada týmto poveruje PBV, aby vyzval tretie štáty na poskytnutie príspevku a aby podľa odporúčania veliteľa misie EÚ po konzultácii s veliteľom ozbrojených síl misie EÚ a VVEÚ prijal príslušné rozhodnutia o prijatí navrhovaných príspevkov.

3. Podrobné podmienky týkajúce sa účasti tretích štátov sa ustanovia v dohodách, ktoré sa uzatvoria v súlade s článkom 37 Zmluvy o EÚ a v súlade s postupom ustanoveným v článku 218 ZFEÚ. Ak Únia a tretí štát uzatvorili dohodu ustanovujúcu rámec účasti tohto tretieho štátu na misiách krízového riadenia Únie, ustanovenia takejto dohody sa v súvislosti s misiou EUTM Mozambique uplatňujú.

4. Tretie štáty, ktoré k misii EUTM Mozambique významným spôsobom prispievajú, majú z hľadiska každodenného riadenia tejto misie rovnaké práva a povinnosti ako členské štáty, ktoré sa na nej zúčastňujú.

5. Rada týmto poveruje PBV, aby v prípade, že tretie štáty poskytnú významné vojenské príspevky, prijal príslušné rozhodnutia o zriadení výboru prispievateľov.

Článok 9

Postavenie personálu pod vedením EÚ

Postavenie jednotiek a personálu pod vedením Únie vrátane výsad, imunít a iných záruk potrebných pre plnenie a hladký priebeh ich misie sa ustanovia v dohode uzavretej podľa článku 37 Zmluvy o EÚ a v súlade s postupom ustanoveným v článku 218 ZFEÚ.

Článok 10

Finančné dojednania

1. Spoločné náklady misie EUTM Mozambique sa spravujú v súlade s rozhodnutím (SZBP) 2021/509.

2. Referenčná suma na spoločné náklady misie EUTM Mozambique je 15 160 000 EUR. Percentuálny podiel referenčnej sumy uvedený v článku 51 ods. 2 rozhodnutia (SZBP) 2021/509 je 30 % viazaných rozpočtových prostriedkov a 15 % platobných rozpočtových prostriedkov.

Článok 11

Projektová skupina

1. Misia EUTM Mozambique môže zahŕňať projektovú skupinu zameranú na určovanie a vykonávanie nevýkonných projektov. EUTM Mozambique podľa potreby koordinuje a uľahčuje projekty, ktoré na vlastnú zodpovednosť realizujú členské štáty a tretie štáty v oblastiach súvisiacich s mandátom misie a na podporu jej cieľov, a poskytuje v tejto súvislosti poradenstvo.

2. S výhradou odseku 3 je veliteľ misie EÚ oprávnený použiť finančné príspevky členských štátov alebo tretích štátov na vykonávanie nevýkonných projektov, ktoré konzistentne dopĺňajú ostatné činnosti misie EUTM Mozambique. V takom prípade uzatvorí správca operácií Európskeho mierového nástroja po schválení výborom zriadeným na základe rozhodnutia (SZBP) 2021/509 s týmito štátmi dohodu, ktorá bude zahŕňať najmä osobitné postupy vybavovania sťažností tretích strán týkajúcich sa škôd vzniknutých v dôsledku konania alebo opomenutia veliteľa misie EÚ v súvislosti s využívaním finančných prostriedkov, ktoré poskytli tieto štáty.

3. Prispievajúce štáty nesmú v žiadnom prípade brať Úniu ani VP na zodpovednosť za konanie alebo opomenutie veliteľa misie EÚ v súvislosti s využívaním finančných príspevkov, ktoré poskytli tieto štáty.

4. Prijatie finančného príspevku poskytnutého tretími štátmi projektovej skupine podlieha súhlasu zo strany PBV.

Článok 12

Poskytovanie informácií

1. VP je oprávnený v prípade potreby a v súlade s potrebami misie EUTM Mozambique poskytovať tretím štátom pridruženým k tomuto rozhodnutiu utajované skutočnosti EÚ, ktoré sa vypracovali na účely misie EUTM Mozambique, v súlade s rozhodnutím Rady 2013/488/EÚ ([2]):

a) do stupňa utajenia stanoveného v uplatniteľných dohodách o bezpečnosti utajovaných skutočností uzavretých medzi Úniou a dotknutým tretím štátom; alebo

b) do stupňa utajenia „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“ v ostatných prípadoch.

2. VP je tiež v súlade s operačnými potrebami misie EUTM Mozambique oprávnený sprístupniť OSN, AÚ, SADC a Spojeným štátom utajované skutočnosti EÚ do stupňa utajenia „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“, ktoré boli vypracované na účely misie EUTM Mozambique, v súlade s rozhodnutím 2013/488/EÚ. Na tento účel sa vypracujú potrebné dohody medzi VP a príslušnými orgánmi OSN, AÚ, SADC a Spojenými štátmi.

3. V prípade špecifickej a okamžitej operačnej potreby je VP tiež oprávnený sprístupniť hostiteľskému štátu akékoľvek utajované skutočnosti EÚ do stupňa utajenia „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“, ktoré boli vypracované na účely misie EUTM Mozambique, v súlade s rozhodnutím 2013/488/EÚ. Na tento účel sa vypracujú dohody medzi VP a príslušnými orgánmi hostiteľského štátu.

4. VP je oprávnený sprístupniť tretím štátom pridruženým k tomuto rozhodnutiu akékoľvek neutajované dokumenty EÚ, ktoré sa týkajú rokovaní Rady o misii EUTM Mozambique a na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovávať služobné tajomstvo podľa článku 6 ods. 1 rokovacieho poriadku Rady ([3]).

5. VP môže právomoci uvedené v odsekoch 1 až 4, ako aj spôsobilosť uzavrieť dohody uvedené v odsekoch 2 a 3 delegovať na personál Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, na veliteľa misie EÚ alebo na veliteľa ozbrojených síl misie EÚ.

Článok 13

Nadobudnutie a skončenie účinnosti

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

2. Misia EUTM Mozambique sa skončí dva roky po tom, ako dosiahne plnú operačnú spôsobilosť.

([2]) Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

([3]) Rozhodnutie Rady 2009/937/EÚ z 1. decembra 2009, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 325, 11.12.2009, s. 35).

3. Toto rozhodnutie sa zrušuje ku dňu uzatvorenia veliteľstva misie EUTM Mozambique v súlade so schválenými plánmi na ukončenie misie EUTM Mozambique a bez toho, aby boli dotknuté postupy týkajúce sa auditu a predkladania účtov misie EUTM Mozambique ustanovené v rozhodnutí (SZBP) 2021/509.

V Bruseli 12. júla 2021

Za Radu
predseda
J. BORRELL FONTELLES